

EIJN PAELBRIEVE

tusschen den orden ende Dirick van Gemert
van der heerlicheyt ende de gemeyn-
ten van Gemert de dato 1326 24 junii

Ane allen den ghenen, die desen brief zien zellen of horen lesen, Dydderijc van Ghemert, saluut.

Met bekennisse der waerheit. Wi doen cont enen yegheliken, dat wi alla calangie ende alle twiste tusschen den commendure van Ghemert ende ons van allen zaken besceiden hebben ende overeenghedragen in deser manieren:

In den irsten sceidt die pale van den meneweghe tusschen ons al toten pael ten Cnadoncslaer ende van den Cnadoncslare vort vor Wijnans tot enen pale steit vor heyleghen swelden ende van dien pale van heyleghen swelden sceidt tusschen ons recht die Deelvort uut ende van der Deelvort op dien pale te Haenle op den grave steet.

Dits noch besceidt tusschen den commendure vornoemt ende ons:

Van der Roispe van dier Hogher Inden al dien Holen Wech uut toten pael an die veer eijke ende van dier eyken vort van dien pale tot op den pale, die op de Oude Strate steet; vort meer van dien pael van Arnouds Lepelers scheidt tusschen ons al tot Heynekens van Scerpenberch ende van daer vort sceiden alle die pael tusschen ons al toter Cranebrake toe ende van der Cranebrake ombe al toten Bakelschen Weghe toe ende vort van der inden van dien pale, die in midden dinde steit, al den Ouden Bakelschen Wech vort al tot Honarle toe in die cule tot dien pale.

Dits tghesceit tusschen ons ende der Ouder Straten.

Al den Dore Grave uut totter heren Broec toe;

vort meer van den pael, die steit tusschen Ghere Beke ende den Kyeboom van dien pael over dor dat Gorswinkel tot dien pale, die steit onder een eyeken in dat Gorswinkel ende van dien pael vort ane Heylegghen Pouwels beemt an dien pael; vort meer van den pale, die steit op Aschdonc sceidt al totten pael, die op Wyneboom steet ende van den pael van Wyneboom totten pael, die steit ane heren Encghebrechts Halseldonc ende van heren Encghebrechts Halseldonc dien weg recht in midts uut, die al tot Heylegghen Pouwels beemt steet tot dien pale ende van der straten van ghenen Roisp ane gheet al tot dien pale, die ane Mieles lant steet op die Oude Strate.

Dats ene ghemeine strate ende vort wat op die strate gheschiede dat soude wi richten te samen.

Ende van dien pale vort totten Dorgrave toe. Dat gherichte es onse allene. Ende vort van dien Dorgrave tot Arnouds Leperers die strate sceidt onser beider gherichte.

Vort meer dit siin alle die pale, die vor ghe-noemt siin, daer alle die meeste macht ane leght ende die ander pale, die daer tusscen ghesat siin ende noch ombecreven siin ende noch gheset moghen werden met onser beider rade, die wille wi, dat vaste ende ghestadegh siin ende die reinen van enen op den anderen.

Vort meer sceidt ons die Roisp van metten der scorinnen al in die A.

Ende die Roisp sal siin gheroemelic acht voet wijt dorgaens.

Vort meer so heb wi verdraghen al dat hout dat der commenduur heft staende in onsen gherichte op sinen erve dat wi hem dat vrij hebben ghelaten ende dat hi noch daerop voeden mach; ende vort in dier selver manieren so heft ons der commenduur dat selve weder bekent al dat hout, dat wi hebben staende op onsen erve in sinen gherichte ende wat wi noch daerop voeden moghen dat heft hi ons weder vrij ghelaten.

Ende vort meer so en sal den commendure noch ons niet scadelijc sijn aen onser bider gherichte dan wiit houden selen na al dier manieren al so alst her comen es.

Vorts so heb wi Dydderrijc vornoemt verteghen op dien kirchove van dien grave dat zal ziiin acht voet wyt in alsulker manieren, dat wi onse ghebode van onsen ghedinghe daerop doen moghen ende behoudelijc onser rechtinghen in die capelle kennen ons die heren gheliker wijs dat onse ouder ende onse voren varen ghehadt hebben.

Vort meer moghe wi van onser molen dat water houden hoghe of neder hoet onser molen orber es ende onse erde binnen te nemen den dijk mede te hoghen al so breet ende al so verre alsoe men tot noch ghedaen heft ende waer oet dat zake, dat ene onerziene wade brake, so mocht wi die erde nemen, daer wi se naest vonden ten minsten scaden onse wade mede te vervanghen ende als die wade vervanghen es, so es ons een plac bewiset, daer wi onsen dijc mede houden moghen, wille wi hoghe wille wi neder.

Vort meer alsoe onse wintgat ende onse rat dat water niet uitdraghen en mach, so dat onser molen orber, so moghe wi die sluse op doen dat water laten te gaene, wiltijt wi willen ende onser molen orber es. Vort meer mach die commenduur daertinden iet baten doen om die molen ende om die vloet, dat zal hi doen.

Vort meer van dier visserien van der molen daer heb wi Dydderrijc op verteghen tots huus behoef. Vort meer heb wi verteghen tot huus behoef op Sente Lambrechts goet, dat ter beke leghet om die twe huus. Vort meer heft ons die commenduur bekent tghericht van Scuterkens huus, dat broder Lambrechts was.

Vort meer onse straten ende onse waterlaten over te gaene, alsoe men te hare ghedaen heft.

Dan zal nieman den anderen wedersecghen heyde

te mayen, torf te slane ende quic te slane, Dan zal onser gheen den anderen verbieden hine doet beureden zunderlinghe.

Vort meer blijft die Piedel ghemeine tusscen den commendure ende ons.

Vort meer so bekent ons die commenduur die viire pale, die ane Desselken staen boven den Wijer, dat die ons siin ende tgherichte.

Vort meer hebt der commenduur ende wi ons verdragen alle dat hout, dat steit in des commenduurs gherichte op der liede censgoet, dat wi hem vrij ghelaten ende dat noch daerop ghevoet mach werden; in alzelker manieren alle dat hout, dat steet in onsen gherichte op der liede censgoet, dat heb der commenduur ons weder vry ghelaten ende dat noch daerop ghevoet mach werden.

Vort meer so hebt hi over ghewest Dydderycs kinder Emont ende Didderiic ende die ghesworen ghemeenlike ende ander vele goeder liede van Ghemert.

Ende in oorconscape deser vorseider vorwarden, die wi Dydderijc van Ghemert vornoemt vaste ende ghestadach houden willen, so hebbe wi dese lettre bezeghelt met onsen zeghele uuthandende.

Ghegeven int jaer ons Heren, du men screef: dusentich ende drij hondertich jaer ende sesse ende twintich op sente Jans daghe Baptiste.

(Rijksarchief 's Hertogenbosch)

=====

verklaring van enkele woorden uit voorgaande akte		
ombe = omheen	ghebode = afkondiging	
inde = plaats, eind	gheding = rechtszitting	
gors = gras	orber = nuttig	
winkel = hoek, plaats	te hare = tot nu toe	
gherichte = rechtspraak	quic = klein vee, wild	
	over ghewest = getuige	
		geweest.

M.A. van der Wijst.